

	<p>Zbaraszewski W., Pieńkowski D.: Społeczno–ekonomiczne uwarunkowania rozwoju przygranicznych obszarów przyrodniczo cennych: Studium porównawcze w Euroregionach Pomerania i Puszcza Białowieska, Intercathedra, Vol. 30/2014, iss. 1, s. 61 – 70</p> <p>Zbaraszewski W., Pieńkowski D.: Socio–economic conditions of development in borderland natural protected areas: A comparison study of Euroregion Pomerania and Euroregion Puszcza Białowieska, Intercathedra, Vol. 30/2014, iss. 1, p. 61 – 70</p> <p>streszczenie: Niniejszy artykuł przedstawia społeczno – ekonomiczne uwarunkowania rozwoju w dwóch wybranych polskich przygranicznych obszarach przyrodniczo cennych: Euroregionie Puszcza Białowieska i Euroregionie Pomerania. Ten pierwszy składa się z państw na wschodniej granicy Unii Europejskiej podczas, gdy ten drugi obejmuje jedynie członków Unii Europejskiej. Przeanalizowana została aktywność turystów zagranicznych w obszarach przyrodniczo cennych. Celem jest zbadanie potencjału, jaki stwarzają transgraniczne zależności wynikające z uwarunkowań społeczno–ekonomicznych w tych regionach oraz regulacji politycznych na wewnętrznych i zewnętrznych granicach Unii Europejskiej. Badania zostały przeprowadzone w Wolińskim Parku Narodowym na Pomorzu Zachodnim znajdującym się 30 km od granicy niemieckiej oraz w Puszczy Białowieskiej – obszarze chronionym na granicy polsko– białoruskiej. Obszar ten charakteryzuje się niskim stopniem zainteresowania turystów białoruskich polską stroną euroregionu. Euroregion Puszcza Białowieska powinien skupić swoje działania marketingowe na rozbudowie infrastruktury turystycznej dla gości z Unii Europejskiej wykorzystując swoje społeczno– ekonomiczne uwarunkowania rozwoju w tym euroregionie.</p> <p>summary: This paper presents the socio–economic conditions of development in two selected Polish borderland natural protected areas: Euroregion Puszcza Białowieska and Euroregion Pomerania. The former consists of states at the East European Union border, while the latter only involves European Union members. There are analysed foreign tourists’ activities in the protected natural areas. It’s aimed at the research of potential provided by cross–border relationships resulted from socio–economic situation of the regions and political regulations on the European Union inner and outer borders. Research has been conducted in Wolinski National Park in West Pomerania, which has been placed about 30 km from the German border; and Puszcza Białowieska – a protection area at the Polish–Belarusian border. The latter experience low interest of Belarusian tourists in visiting Polish natural protection areas. The Puszcza Białowieska Euroregion should focuses marketing on the creation of the touristic infrastructure for the European Union visitors utilizing the socio– economic conditions of the Euroregion development.</p> <p>słowa kluczowe: euroregiony, społeczno– ekonomiczna sytuacja w euroregionach, obszary przyrodniczo cenne, Woliński Park Narodowy, Puszcza Białowieska, Euroregion Pomerania, Euroregion Puszcza Białowieska</p> <p>key words: Euroregions, socio–economic situation in Euroregions, natural protected areas, Wolinski National Park, Puszcza Białowieska, Pomerania Euroregion, Puszcza Białowieska Euroregion</p>
1.	<p>Bąk I., Zbaraszewski W., Woliński Park Narodowy według opinii mieszkańców Szczecina. Analiza statystyczna, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 308 (74), 2014, s. 29 – 40</p> <p>Bąk I., Zbaraszewski W., Wolin National Park in opinion of Szczecin residents. Statistical analysis, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 308 (74), 2014, p. 29 – 40</p> <p>streszczenie: W artykule przedstawiono wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród grupy 681 mieszkańców Szczecina. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców Szczecina o WPN oraz określenie współzależności pomiędzy zmiennymi o charakterze demograficzno– ekonomicznym a zmiennymi dotyczącymi znajomości WPN. Badania potwierdziły dobrą znajomość WPN wśród mieszkańców Szczecina, przy wskazaniu na celowość prowadzenia działań promocyjnych przez punkty informacji turystycznej. Kwoty przeznaczane przez respondentów na pobyt w WPN pomimo, że jednostkowo stosunkowo niewielkie (do 100 zł) to ze względu na liczbę odwiedzających turystów stanowią znaczące źródło finansowania. W zakresie opinii mieszkańców Szczecina o WPN Większość analizowanych współzależności charakteryzuje się umiarkowanym lub słabym związkiem.</p> <p>summary: In article were presented the results of a survey research conducted among a group of 681 residents of Szczecin. The main goal of the study was to analyse opinions about Wolin National Park (WNP) and test correlation between the economic and demographic variables and knowledge about WNP The research confirmed good knowledge about WNP among the inhabitants of Szczecin. Therefore it seems appropriate to undertake some promotion activities by the tourist information points, to increase the number of tourist in WNP. The research has shown also that money that were spent by the respondents, when they visited the WNP, were relatively small (up to 100 PLN per one tourist), but were very important source in financing of the region. The results of the study has shown also that correlation between chosen economic and demographic variables was moderate or relatively weak.</p> <p>słowa kluczowe: analiza statystyczna, badanie ankietowe, świadomość ekologiczna, Woliński Park Narodowy</p> <p>key words: environmental awareness, statistical analysis, survey research, Wolin National Park</p>
	<p style="text-align: center;">Rok 2013</p>
3.	<p>Zbaraszewski W., Finansowanie obszarów chronionych w Federacji Rosyjskiej, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 297, 2013, s. 378 – 386</p> <p>Zbaraszewski W., Financing Protected Areas in Russia, Scientific works of the Wrocław University of Economics No 297, 2013, p. 378 – 386</p> <p>streszczenie: Federacja Rosyjska (Rosja) jest największym obszarem państwem na świecie, w którym obszary chronione zajmują 3% powierzchni. W okresie 1992– 2011 w Rosji utworzono 42 parki narodowe i rezerwy przyrody (PR), tym samym zajmowana powierzchnia zwiększyła się o 73%, obejmując 43 mln ha. Mimo że nakłady na ochronę środowiska zmniejszyły się z 1,1% PKB w 2005 r. do 0,8% PKB w 2011 r., to łączne wydatki na PR (wrażone w cenach 2011 r.)</p>

	<p>wzrosły o 90%. Udział nakładów na PR kształtował się od 0,032% w 2005 r. do 0,04% wydatków budżetu federalnego w 2011 r. (w Polsce udział ten wynosił 0,0262%). Nakłady na PR w Rosji wynosiły od 1,90 USD/ha w 2005 r. do 3,43 USD/ha w 2011 r.</p> <p>summary: Russia is the largest country in the world. In the period 1992– 2011 there were established 42 national parks and nature reserves (PA) in Russia; their area increased by 73% covering 43 million hectares. Total expenditure on PA (expressed in the prices of 2011) increased by 90% for the analyzed period. The participation of expenditure on PA was from 0.032% in 2005 to 0.04% in 2011 in the expenditure from the federal budget (in Poland 0.0262%). Expenditure for PA increased from 1.90 USD/ha in 2005 to 3.43 USD/ha in 2011.</p> <p>słowa kluczowe: finansowanie, obszary chronione, Federacja Rosyjska</p> <p>key words: financing, protected areas, Russian Federation</p>
4.	<p>Zbaraszewski W., Zmiana modelu finansowania parków narodowych, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 301 (71), 2013, s. 163 – 174</p> <p>Zbaraszewski W., Changing the funding model of national parks, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 301 (71), 2013, p. 163 – 174</p> <p>streszczenie: W artykule przedstawiono przeobrażenia w funkcjonowaniu oraz gospodarce finansowej polskich parków narodowych. Dotychczasowemu systemowi funkcjonowania parków zarzucano dualizm. Polegał ona na istnieniu jednostki macierzystej (parku narodowego) i gospodarstwa pomocniczego oraz nakładania się wykonywanych przez te jednostki zadań przy braku rozdzielnosci organizacyjnej i finansowej. Nowy system funkcjonowania parków narodowych polega na zlikwidowaniu gospodarstw pomocniczych oraz przekształceniu państwowych jednostek budżetowych (parków narodowych) w państwowe osoby prawne. Parki narodowe dzięki zmianom formy mogą osiągać przychody z różnych źródeł, w tym z prowadzonej działalności gospodarczej, a także zaciągać kredyty i pożyczki. Jednocześnie nie zmienił się zakres zadań parków narodowych. Wprowadzone zmiany umożliwiają parkom zatrzymanie wypracowanych przychodów i skuteczniejsze wnioskowanie o dotacje. Jednocześnie zmiany budzą obawy przed nadmierną komercjalizacją działalności parków, których przecież nadrzędnym celem jest zachowanie różnorodności biologicznej. Obawy uzasadnia także zwiększający się łączny ujemny wynik netto parków narodowych, który w 2013 r. wyniósł – 16,5 mln zł przy kosztach ogółem w wysokości 212,9 mln zł.</p> <p>summary: The paper presents the transformation of operation and financial management of the Polish national parks. The existing system was accused of dualism. It was based on the operation of a parent unit (a national park) and an auxiliary unit – it consequently led to the overlapping of tasks performed by these two organisationally and financially separated units. The new operational system of the Polish national parks involves the elimination of auxiliary units and the transformation of state budgetary units (national parks) into state legal entities. Then the national parks – thanks to the transformation of their form – can generate revenues from a variety of sources (including their economic activities), take credits and loans etc. At the same time the scope of tasks performed by the national parks has not changed. The introduced changes allow them to hold their generated revenues and effectively apply for grants. At the same time these changes have raised fears of excessive commercialisation of the parks (keeping in mind that their primary objective is to preserve biodiversity). These concerns are also justified by the increasing negative net result of the national parks which was equal to – 16.5 M PLN in 2013 with their total costs at the level of 212.9 M PLN.</p> <p>słowa kluczowe: gospodarka finansowa, państwowa osoba prawna, parki narodowe</p> <p>key words: financial management, national parks, state legal person</p>
Rok 2012	
5.	<p>Zbaraszewski W., Oddziaływanie przedsiębiorstw sektora MŚP na środowisko naturalne w Polsce, Handel Wewnętrzny T. 3, 2012, s. 133 – 142</p> <p>Zbaraszewski W., Assessment of the Impact of SME Sector on the Environment in Poland, Handel Wewnętrzny Vol. 3, 2012, p. 133 – 142</p> <p>streszczenie: W ostatnich latach nakłady przedsiębiorców na działania proekologiczne w Polsce były dominujące w strukturze wydatków, gdyż w latach 2008 i 2009 wynosiły ponad 59%, a w 2010 r. prawie 58% nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarki wodnej. Pomimo to nadal w świadomości społecznej panował pogląd, że największe zagrożenie środowiska przyrodniczego stanowią przedsiębiorstwa. W większości gospodarek świata przedsiębiorstwa sektora MŚP pełnią istotną rolę. Według danych GUS, w Polsce działa ok. 1,7 mln przedsiębiorstw, z czego większość (ponad 99%) to małe i średnie przedsiębiorstwa. Wkład MŚP w tworzenie wartości dodanej brutto wynosi prawie 50%, zaś liczba pracujących w sektorze stanowi 2/3 ogółu pracujących. Pomimo tej istotnej roli przedsiębiorstw z sektora MŚP ich wpływ na środowisko jest w ogólnej problematyce ochrony środowiska często niedostrzegany. Ze względu na metody gromadzenia informacji na temat zanieczyszczeń brak jest danych dotyczących oddziaływania sektora MŚP na środowisko. W artykule przedstawiono próbę oszacowania poziomu oddziaływania przedsiębiorstw MŚP na środowisko w Polsce. Jak wynika z opracowań zagranicznych, za wiarygodny uznaje się poziom 70% zanieczyszczeń przemysłowych w Europie powodowanych przez przedsiębiorstwa MŚP.</p> <p>summary: In the recent years, entrepreneurs' expenditures on fixed assets for environmental protection activities in Poland were dominant in whole 'green investments', for example, in 2008 and 2009 it was 59% and in 2010 almost 58%. Despite that fact, the view of the society is that enterprises are the greatest threat to the natural environment. SMEs play an important role in most economies in the world. According to the CSO, there are 1.7 million enterprises in Poland and over 99% of them are small and medium enterprises. The contribution of SMEs in gross value added is almost 50%, while this sector employs 2/3 of all employees. Despite the important role of SMEs, their impact on the environment is often overlooked in the general issue of environmental protection. Due to the method of collecting information on pollution, there are no data on the impact of SMEs on the environment. This paper presents an attempt to estimate the level of impact of SMEs on the environment in Poland. As it can be seen from foreign studies, as credible is considered the level of 70% of</p>

	industrial pollution in Europe caused by SMEs.
	słowa kluczowe: ochrona środowiska, przedsiębiorstwa, sektor MSP
	key words: environmental protection, enterprises, SME sector
6.	<p>Zbaraszewski W., Przedsiębiorstwa w systemie finansowania ochrony środowiska, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice 2012, nr 107, s. 47 – 55</p> <p>Zbaraszewski W., The Systemized Companies Financing Environmental Protection, Scientific Bulletin No 107 of the Katowice University of Economics, Katowice 2012, No 107, p. 47 – 55</p> <p>streszczenie: Analiza systemu finansowania ochrony środowiska umożliwia kompleksową ocenę pozycji przedsiębiorstw w finansowaniu nakładów z zakresu ochrony środowiska, co jest celem artykułu, zwłaszcza w świetle realizacji zobowiązań wynikających z przepisów ochrony środowiska Unii Europejskiej i polityki ekologicznej państwa. W opracowaniu przedstawiono także skalę i strukturę finansowania działań środowiskowych innych inwestorów poza przedsiębiorstwami. Głównym źródłem danych wykorzystanych w artykule są materiały Głównego Urzędu Statystycznego. Badania oparto na danych z raportów Ochrona Środowiska publikowanych przez GUS w zbiorczym opracowaniu z serii "Informacje i Opracowania Statystyczne". W celu możliwie wszechstronnego i obiektywnego przedstawienia wieloaspektowej problematyki ekologicznej, wykorzystano właściwą tematycznie literaturę przedmiotu, akty prawne i dane administracyjne</p> <p>summary: In this article evaluation of the funds spent on environmental protection by various companies has been pointed out according to the directories and procedures made by the European Union commission and environment policies. The conducted analysis proved that Polish enterprises had taken over the dominant role from the state in funding expenditures on the environmental protection. Nevertheless, the state environmental policies have not been completed entirely yet. This is the reason why EU funds should be enlarged and in consequence contribute to the growth of expenditures spent on environmental investments in the non– run state companies too.</p> <p>słowa kluczowe: finansowanie ochrony środowiska, finansowanie inwestycji ekologicznych, fundusze ekologiczne</p> <p>key words: environmental protection financing, financing of the environmental protection, ecological funds</p>
Rok 2011	
7.	<p>Zbaraszewski W., Rola Fundacji Ekofundusz w finansowaniu ochrony środowiska w Polsce, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 291 (65), 2011, s. 175-184</p> <p>Zbaraszewski W., The idea of Fair Trade implementation in Poland, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 291 (65), 2011, p. 175-184</p> <p>streszczenie: System finansowania ochrony środowiska w Polsce jest wynikiem aktualnego stanu środowiska oraz przyjętych zobowiązań przedakcesyjnych. Skala nakładów jakie należy poczynić na ochronę środowiska powoduje konieczność współpracy podmiotów gospodarczych, administracji publicznej, instytucji finansowych oraz funduszy celowych wspierających te działania, w których znajduje się także Fundacja Ekofundusz. Wyjątkowość Fundacji Ekofundusz wynika z faktu, że środki którymi dysponowała pochodziły z ekokonwersji polskiego długu. Ponadto Fundacja w okresie swego funkcjonowania dofinansowała poprzez dotacje 1400 projektów na łączną kwotę 1,8 mld zł, koncentrując środki finansowe na określonych obszarach. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoliło - pomimo znacznie skromniejszych funduszy w porównaniu z publicznymi funduszami ochrony środowiska - na osiągnięcie znaczącego w skali Polski efektu ekologicznego i na skuteczne rozwiązywanie wybranych problemów ochrony środowiska.</p> <p>summary: In Poland, the system of financing environmental protection is the result of the current environment condition and the pre-accession commitments. The scale of investments to be made on the environmental protection oblige financial institutions, public administrations, local business and special funds (i.e EkoFundusz Foundation) to cooperate. The uniqueness of the EkoFundusz Foundation bases on the idea that the resources available to the ecoconversion came from the Polish debt. In addition, the Foundation co-financed in the form of grant systems, 1400 projects making a total of 1.8 billion zł, concentrating budget within certain areas. Despite smaller donation compared with public funds that approach allowed to achieve significant results, in solving certain environmental problems on the Polish global scale</p> <p>słowa kluczowe: EkoFundusz, fundusze ekologiczne, ochrona środowiska</p> <p>key words: ecological found, EkoFundusz, environmental protection</p>
8.	<p>Zbaraszewski W., Opinie studentów kierunku: ekonomia na temat idei i zasad zrównoważonego rozwoju, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 287 (63), 2011, s. 277 – 289</p> <p>Zbaraszewski W., Opinions the Students of Economy about the idea and principles of sustainable development, Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica 287 (63), 2011, p. 277 – 289</p> <p>streszczenie: W artykule przedstawiono wyniki badań na temat świadomości ekologicznej w Polsce. Omówiono społeczną percepcję idei i zasad zrównoważonego rozwoju, a także relacji ekonomia – środowisko. Scharakteryzowano również czynniki wpływające na społeczne zachowania w odniesieniu do środowiska naturalnego.</p> <p>summary: The paper presents outcomes of research on ecological awareness in Poland. The social perception of the idea and principles of sustainable development as well as social perception of shapping of the relation economy– environment were discussed. Characteristic factors influencing social behaviour in relation to the environment was shown.</p> <p>słowa kluczowe: edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju, świadomość ekologiczna</p> <p>key words: ecological awareness, education for sustainable development</p>